

Πανίκκος Χατζηπαντελής: 40 χρόνια ένας αγνοούμενος ήρωας

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σήμερα, κηδεύσαμε τον πρώτο αγνοούμενο του Δήμου Λευκονοίκου που τα οστά του ταυτοποιήθηκαν με τη μέθοδο του DNA. Είναι ο Πανίκκος Χατζηπαναγής, ο τελειόφοιτος του Μαθηματικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο αριστούχος μαθητής του Γυμνασίου Λευκονοίκου, ο σεμνός, μεγαλόψυχος νέος, με ευγένεια και αρετή, ο ευπρεπής, ευφυής, εύστροφος, ταλαντούχος και πολύ δραστήριος, που ξεχώριζε στον χορό, το τραγούδι, αλλά κυρίως στη βυζαντινή μουσική, αφού του άρεσε να ψάλλει.

Ανάμεσα στους ιερείς που τέλεσαν την εξόδιο ακολουθία ήταν και ο φιλόλογος καθηγητής του πατήρ Κυριάκος Ρήγας, που απ' ό,τι θυμάμαι πολύ καλά, τον εκτιμούσε και τον αγαπούσε πάρα πολύ, γιατί έμοιαζαν. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, ήταν δυο διάνοιες, η μια στα Φιλολογικά και η άλλη στα Μαθηματικά, και είχαν κοινή αγάπη την εκκλησία και την ψαλτική.

Ο Πανίκκος Χατζηπαντελής. 40 χρόνια αγνοούμενος. Σχεδόν τον ξεχάσαμε οι πιο πολλοί. Ξεχάσαμε τη φυσιογνωμία του. Ήταν 23 χρονών. Του έμεινε ένα μάθημα να πάρει το πτυχίο του. Γύρισε αρχές Ιουλίου του 1974, όπως κι εμείς, από την Αθήνα για να περάσει το καλοκαίρι με τους δικούς του.

Σήμερα θα ήταν 63 χρονών, και θα είχε αφυπηρετήσει, όπως και οι φίλοι του. Θα είχε κάνει οικογένεια, θα είχε μαθητές που θα τον λάτρευαν, είμαι σίγουρη, γιατί, πέρα από εγκρατής της Μαθηματικής Επιστήμης, ήταν καλόψυχος, προσηνής και καλόκαρδος, και τώρα θα απολάμβανε τους καρπούς των μόχθων του. Θα έκανε κι αυτός, όπως όλοι μας, τα δάνειά του για να κτίσει σπίτι και να επιβιώσει στην προσφυγιά, ίσως να είχε και εγγόνια τώρα να νταντεύει.

Τον πρόλαβε, όμως, ο πόλεμος. Μοίρα κακή τού έμελλε να του στήσει καρτέρι ο Χάροντας σε μια βουνοκορφή του Πενταδακτύλου μας, κοντά στο χωριό Κουτσοβέντη. Ο Πανίκκος, που υπηρέτησε στις Δυνάμεις Καταδρομών, εκείνο τον Ιούλη τον μαχαιρωμένο, ως έφεδρος τοποθετήθηκε στο 398 Τάγμα Πεζικού που από την Κυθρέα προχώρησε προς το τουρκοκυπριακό χωριό Επηχώ, την Πέτρα του Διγενή και το Τζιάος, στο οποίο βρίσκονταν ισχυρές τουρκοκυπριακές δυνάμεις. Μαζί με το 305 Τάγμα Επιστρατεύσεως κατέλαβαν το Τζιάος στις 22 Ιουλίου, το μεσημέρι.

Μόνο στο άκουσμα αυτού του χωριού, παγώναμε στα μικρά μας χρόνια. Ήταν το μεγαλύτερο τουρκοκυπριακό χωριό της περιοχής μας με πολύ φανατισμένους κατοίκους που δημιουργούσαν συνέχεια προβλήματα στους κατοίκους των γύρω χωριών.

Ο Πανίκκος γύρισε στο σπίτι του στις 11 Αυγούστου με άδεια, και ήταν η τελευταία φορά που τον είδαν οι δικοί του, οι γονείς του και οι δύο αδελφές του που τον λάτρευαν.

Στη Β' φάση της τουρκικής εισβολής, ο Πανίκκος με άλλους άνδρες από τη μονάδα του επάνδρωναν θέσεις σε ύψωμα βόρεια του Μοναστηριού του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Μετά την ορμητική επέλαση του τουρκικού στρατού, που οι δυνάμεις του ήταν καταφανώς υπέρτερες των δικών μας, με τα βαρέα όπλα, τα άρματα μάχης και τα αεροπλάνα, τα παιδιά μας βρέθηκαν περικυκλωμένα. Οι Τούρκοι διέσπασαν τις γραμμές της Εθνικής Φρουράς!

Όλα ήταν μάταια εκείνες τις ώρες. Πώς να τα βγάλουν πέρα τα παιδιά μας με την υπεροπλία της πολεμικής μηχανής της Τουρκίας; Ο Πανίκκος θεάθηκε μαζί με άλλους δυο στις 16 Αυγούστου στην περιοχή του Κουτσοβέντη. Ήταν η τελευταία φορά που έδωσε σημεία ζωής.

Όπως κάθομαι στο γραφείο μου, στον πάνω όροφο του σπιτιού μου, βλέπω ακριβώς απέναντί μου τον Πενταδάκτυλο και τα φώτα του Συγχαρί, του Βουνού και του Κουτσοβέντη. Σκέφτομαι όλα τα παιδιά μας που βρέθηκαν στην ίδια θέση. Περικυκλωμένοι από έναν απηνή εχθρό, εξουθενωμένοι από τον καταιγισμό των πυρών και την άνιση μάχη, πικραμένοι από την προδοσία, χαμένοι σε άγνωστες βουνοκορφές με τον θάνατο να ελλοχεύει σε κάθε τους βήμα, σαν δαμόκλειος σπάθη να τους κόψει το νήμα της ζωής.

Ναι, ο Πανίκκος ήταν λίγο πιο μεγάλος από τους συμμαθητές μου, πιο έμπειρος, πιο ώριμος. Μα φαντάζομαι ότι ο φόβος του άγνωστου, η αγωνία για το μέλλον τους, η προσπάθεια για να βρουν μια διέξοδο και να γλυτώσουν τη ζωή τους, έκαναν εκείνες τις στιγμές εφιαλτικές, που μόνο όσοι τις έζησαν μπορούν να καταλάβουν.

Φαντάζομαι πόσες προσευχές θα έκανε ο Πανίκκος στον Σωτήρα μας για να τον βοηθήσει. Πόσες φορές θα επικαλέστηκε την Παναγία μας, γιατί ήταν παιδί με βαθιά πίστη στον Θεό. Μα και πόσος φόβος θα είχε επιλοχώσει στην ψυχή του, γιατί και οι ήρωες είναι άνθρωποι και όχι υπερφυσικοί και ημίθεοι. Ως άνθρωποι και οι ήρωες λιποψυχούν, γιατί «γλυκιά η ζωή κι ο θάνατος μαυρίλα», όπως μας υπενθυμίζει ο εθνικός μας ποιητής.

Δεν μου αρέσει η εξιδανίκευση και η ωραιοποίηση. Προτιμώ τους ήρωες ανθρώπινους, με συναισθήματα, με αγάπη για τη ζωή, για τις χαρές της και τα κάλλη της. Δεν μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε τι θα έβλεπε και τι θα σκεφτόταν τη στιγμή της σύλληψης και της εκτέλεσής του. Πιστεύω, όμως, ότι μέχρι την τελευταία του στιγμή δεν θα τον εγκατέλειπε η ελπίδα. Τουλάχιστον τέτοια εντύπωση μου έδινε από όσο τον ήξερα. Ήταν μαχητής, ενθουσιώδης, με δυνατή ψυχή.

Μπορεί να πέρασαν μπροστά του σκηνές από τη ζωή του, στο Λευκόνειο και την Αθήνα, μπορεί να σεριάνισε το μυαλό του στον ηλιακό του σπιτιού του, εκεί που η μάνα του ολημερίς ύφαινε τα λευκονοικιάτικα υφαντά της για να μπορέσει να σπουδάσει τον μοναχογιό της, το καμάρι της. Ή ποιος ξέρει τι μυστικό θα κρατούσε σαν φυλακτό στην καρδιά του; Ποιο κορίτσι θα τον συντρόφευε μέχρι την τελευταία του πνοή;

Ναι, αν ήθελε, θα μπορούσε να φύγει πιο νωρίς, να γίνει ρίψασπις, και να διασωθεί. Η καβαφική όμως αξιοπρέπεια, η παιδεία του και η αγωγή του δεν του επέτρεπαν να κινήσει από το χρέος. Γι' αυτό έμεινε με τους άλλους ήρωες και φύλαξαν τις Θερμοπύλες του νησιού μας. Τίμησαν την προγονική αρετή.

Μαζί με τον Πανίκκο, το λεβεντόπαιδο της γειτονιάς μας που γύρισε μια χούφτα κόκκαλα σε μια κασόνα, συνειρμικά ο νους μας πήγε και στον άλλο γείτονά μας, και συγγάτοικό του στην Αθήνα, τον Νίκο Μανδρίτη, τον φοιτητή της Οδοντιατρικής. Μικρός το δέμας ο Νίκος, αλλά μεγάλος στην ψυχή, σκοτώθηκε στη διάρκεια της δεύτερης εισβολής, και τον έθαψαν οι δικοί του στη Λάρνακα.

Τους θυμάμαι στην Αθήνα. Όταν πήγα το 1973 πρωτοετής φοιτήτρια, κάποιες φορές τους επισκεπτόμαστε με τα ξαδέλφια μου στο διαμέρισμά τους στους Αμπελοκήπους. Θυμάμαι τα γέλια που κάναμε, τα πειράγματα του Πανίτκου αλλά και του Κυριάκου Χριστοφόρου, του τρίτου τους συγκατοίκου, προς τον Νίκο. Τον κορόιδευαν ότι δεν θα τον εμπιστεύονταν να τους φτιάξει τα δόντια τους. Όμορφες εποχές. Γεμάτες ανεμελιά, χαρά, αισιοδοξία μα και σεβασμό, άδολη φιλία, ανθρωπιά.

Κι ύστερα ήρθε η προσφυγιά. Εμπλουτίστηκε το λεξιλόγιό μας με τη λέξη αγνοούμενος. Η μάνα του, αλλοπαρμένη, ρωτούσε απεγνωσμένα να μάθει για τον γιο της. Αυτός ο καημός την έστειλε στον τάφο.

Καλό σου ταξίδι, φίλε Πανίτκο. Τώρα που ησύχασε η ψυχή σου, τώρα που σου έγιναν τα πρέποντα για έναν Χριστιανό Ορθόδοξο Έλληνα, ας αναπαυτεί το σώμα σου στη γη της Λάρνακας, μέχρι να σε θάψουμε μαζί με τους προγόνους σου στο Λευκονοικό μας. Σε παρακαλούμε, εκεί στα παραδεισένια τοπία που ζεις, γιατί είμαι σίγουρη ότι ένα τέτοιο αγνό και ταπεινό παιδί είναι στους κόλπους του Θεού, να προσεύχεσαι και για μας τους υπολειπόμενους.

Αιωνία ας είναι η μνήμη σου και αγήρατος η δόξα σου. Εμείς θα σε θυμόμαστε πάντα από το σύντομο πέρασμά σου από αυτή τη ζωή. Θα θυμόμαστε τον ήρωα του Λευκονοίκου με την αρχοντική ψυχή, την ανιδιοτέλεια, το απaráμιλλο ήθος και τα πολλά χαρίσματα!